

Asia: VN/16276/2024

Lausuntopyyntö; Hanke ampumaratojen toiminnan turvaamiseksi ja uusien ampumaratojen perustamisen edistämiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Sujuvoittaako ehdotus ampumaratoja koskevia ympäristölupaprosesseja sekä lainsäädäntöä riittävällä tavalla ottaen huomioon hallitusohjelman mukainen tavoite 1 000 ampumaradasta vuosikymmenen loppuun mennessä?

Esityksessä esitetään vähäisen ampumaradan laukausmäärän ylärajaa nostettavaksi 10 000 vuosittaisesta laukauksesta 100 000 vuosittaiseen laukaukseen. Kaakkois-Suomen ELY-keskus katsoo, että kyseessä on määrällisesti tarkasteltuna huomattava muutos. Muutostarve jää kuitenkin tarkemmin esityksessä perustelematta ja samalla siihen liittyvät muut muutokset arvioimatta.

Esityksessä nykytilan arvioinnissa tuodaan esille, että ympäristölupien hakemiseen liittyisi lainsäädännöllisiä ongelmia. Väitettä ei ole kuitenkaan yksilöity, mitkä nämä lainsäädännön ongelmat mahdollisesti ovat, miten esityksessä on tarkoitus niihin vastata, ja jos ongelmat koskevat ympäristölupien hakemista yleensä, miksi näitä ongelmia ei olisi tarkoituksenmukaisinta poistaa sieltä, missä ne väitetysti ovat, eli ympäristölupiin liittyvässä sääntelyssä.

ELY-keskus toteaa, että lainsäätäjän julkilausuttu tavoite on, että ampumaratojen ympäristö- ja turvallisuusvaatimuksia ei alenneta, vaikka ampumaratojen perustamisen hallinnollisia esteitä poistetaankin. ELY-keskus katsoo, että tavoitteen tosiasiallista toteutumista voidaan epäillä, koska ehdotuksessa jää moni ympäristölupa-asioiden keskeinen elementti sääntelemättä. ELY -keskus katsoo, että ehdotus ei näytä selkeyttävän ampumaratojen ympäristölupajärjestelmää vaan pahimmillaan pirstaloittavan sitä.

Hallinnollisesti epäjohdonmukaisena voidaan pitää myös ratkaisua, jossa ympäristönsuojelullista erityisasiantuntemusta vaativat lupatehtävät siirrettäisiin 1.1.2026 aloittavan Lupa- ja valvontaviraston sijaan Poliisihallitukselle, jolla ei ole muita tehtäviä taikka asiantuntijuuteen liittyvää henkilöstöresurssia ympäristöluvituksen ja ympäristönsuojelun alalla.

Keskeisten ympäristövaikutusten osalta ampumaratojen pilaantumisriski on paikannettu ensisijaisesti lyijykuormaan. ELY-keskus toteaa, että ampumaratojen toiminnasta aiheutuu kuitenkin myös muita metalli- ja puolimetalli- tai haitta-ainepäästöjä, kuten antimonipäästöjä. Samoin melu on ympäristön pilaantumista aiheuttava päästö ampumaratojen yhteydessä. Vielä toiminnasta aiheutuvat jätteet on otettava huomioon.

Pohjavesiä koskevan ympäristösääntelyn osalta kansalliseen lakiin sisältyvää pohjaveden pilaamiskieltoa ja sen tulkintaa koskevaa käytäntöä ei ole esityksen perusteluissa juurikaan avattu. parhaiden käyttökelpoisten tekniikoiden mukaisten vaatimusten täyttäminen olisi riittävää, eikä tällöin katsottaisi olevan maaperän tai pohjaveden pilaantumisen riskiä. Ehdotus merkitsisi heikennystä ympäristönsuojelun tasoon, ja olisi ristiriidassa ympäristönsuojelulaissa määritellyn ehdottoman maaperän tai pohjaveden pilaamiskiellon vakiintuneen tulkintakäytännön kanssa. Esitys ei ota huomioon alueiden eroja. Esimerkiksi tärkeällä vedenhankintakäytössä olevalla pohjaveden muodostumisalueella toiminnan pohjavedelle aiheuttamaa pilaantumisriskiä ei välttämättä voida tarpeeksi minimoida edes parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaisilla toimilla. Yksittäistapauksellisesti pitäisi siten olla mahdollista arvioida pilaantumisen riskiä suunnitellulla sijoituspaikalla.

Onko ympäristönsuojelulakia tarpeen soveltaa ehdotuksen mukaisesti ampumaratalain soveltamisen ohella?

-

Onko tehtävien siirtämisen seurauksena tarpeen muuttaa valtioneuvoston ohjesääntöä ehdotuksessa kuvatulla tavalla?

-

Muut mahdolliset näkemykset ja huomiot esitysluonnoksesta?

-

Rantala Juha
Kaakkois-Suomen ELY

Ahonen Juha
Kaakkois-Suomen ELY